

VIENYBĖ

74 M. 18 N.

BROOKLYN, N. Y.

1960 M. BALANDŽIO (APRIL) 29 D.

TEL. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

DABAR

JUOZAS TYSLIAVA

Pagalčiau tas į agurką panašus Pietų Korėjos prezidentas Syngman Rhee, atrodo, bus baigęs savo viešpatavimą.

Šis iš pažiūros gana simpatiškas žmogutis beveik pusę savo 85 metų amžiaus praleido, bekovodamas dėl savo krašto nepriklausomybės atstatymo.

Tai būtų buvę neblogai, jeigu jis, kovodamas su svetimais autokratais, nebūtų pats juo pavirtęs...

Paskutiniai penki Korėjos istorijos dešimtmečiai kupini keistų paradoksų. Pavyzdžiui, japonai dabar atvirai prisipažįsta, kad jeigu ne Mandžūrijos geležinkelis, kuris Japonijos ekspansijai buvo reikalingas, tai vargiai, ar jie būtų okupavę Korėją. Antraip, jokios naudos iš Korėjos okupacijos japonai neturėjo...

•
O kokia gi nauda Amerikai iš Korėjos, kurią ji, begindama nuo Sovietų Sąjungos, vos neatidavė komunistinei Kinijai?... Faktiškai, Šiaurės Korėja dabar yra ekonominis komunistinės Kinijos vasalas.

Neveltui dar prieš Korėjos karą, kuris, beje, Amerikai kaštavo daugiau, negu pirmasis pasaulinis karas, vienas aukštas Washingtono pareigūnas (Roger N. Baldwin iš valstybės departamento) pasakė:

"Tai policinė valstybė, kuri beveik kasdien vartoja teroristines priemones."

Bet... čia pat kyla klausimas, ką Amerika darytų, jeigu komunistinė Kinija, pasinaudodama dabartinėmis riaušėmis prieš Syngman Rhee valdžią, vėl mėgintų užimti Pietų Korėją?

Ar Mao Tse Tungas, kurio policinės valstybės Amerika dar nepripažino, yra geresnis už Syngman Rhee?

•
"Mums rašo" skyriaus bendradarbių nuomonės nebūtinai turi reikšti Vienybės redakcijos nuomonę.

Todėl ir pereitame Vienybės numeryje paskelbtas O. D. (ne O. O.) pasisakymas apie prof. S. Žymantą šio laikraščio redakcijai tebuvo reikalingas tik užsitęsusiame ginčui baigti.

Kita vertus, tokie "pasisakymai" terodo viena, būtent, kad prieš dešimtmetį ar daugiau iš tremties atvykę mūsų tautiečiai dar nebaigė suvesti savo asmeniskų sąskaitų...

Kai dėl prof. S. Žymanto, tai jo žygiai vokiečių okupacijos metais buvo laiko sąlygų ir bendrų tautos interesų diktuojami. Žymantas, kaip Lietuvos nepriklausomybės idėjos gynėjas, čia nieku dėtas. Pagalčiau tos dvi raidės, už kurių slepiasi prof. Žymanto oponentas, moraliniu atžvilgiu, nėra stiprus skydas...

Klaidomis mirga visa mūsų tautos praeitis, bet tai nereiskia, kad jas turėtume pradėti skaičiuoti nuo 1382 metų kada kunigaikštis Vytautas bėgo pas kryžiuočius įieškoti talkos...

•
Darbininkas, kuris skelbia, kad "DABAR JŪS GALITE APLANKYTI SAVO GIMINES LIETUVOJE," ryšium su Antano Varno keilione į Vilnių, tebeskaldo plauką. Dabar, pavyzdžiui, jis rašo:

"Kai paliečiami asmenys, kurie vienai ar kitai grupei atstovauja, tai jau prašneka savi interesai ir prireikia teisinti, kas iš esmės nepateisinama."

Pataikė, kaip su pirštu į dangų. Kai kunigas Prunskis, su plevēsuojančia Pravda rankoje, nubėgo pas vyriausiąją Lietuvos okupacijos dženitorių Nikitą Chruščiovą prašyti asmeniskų malonių, tai ir mums atrodė, kad "iš esmės nepateisinama."

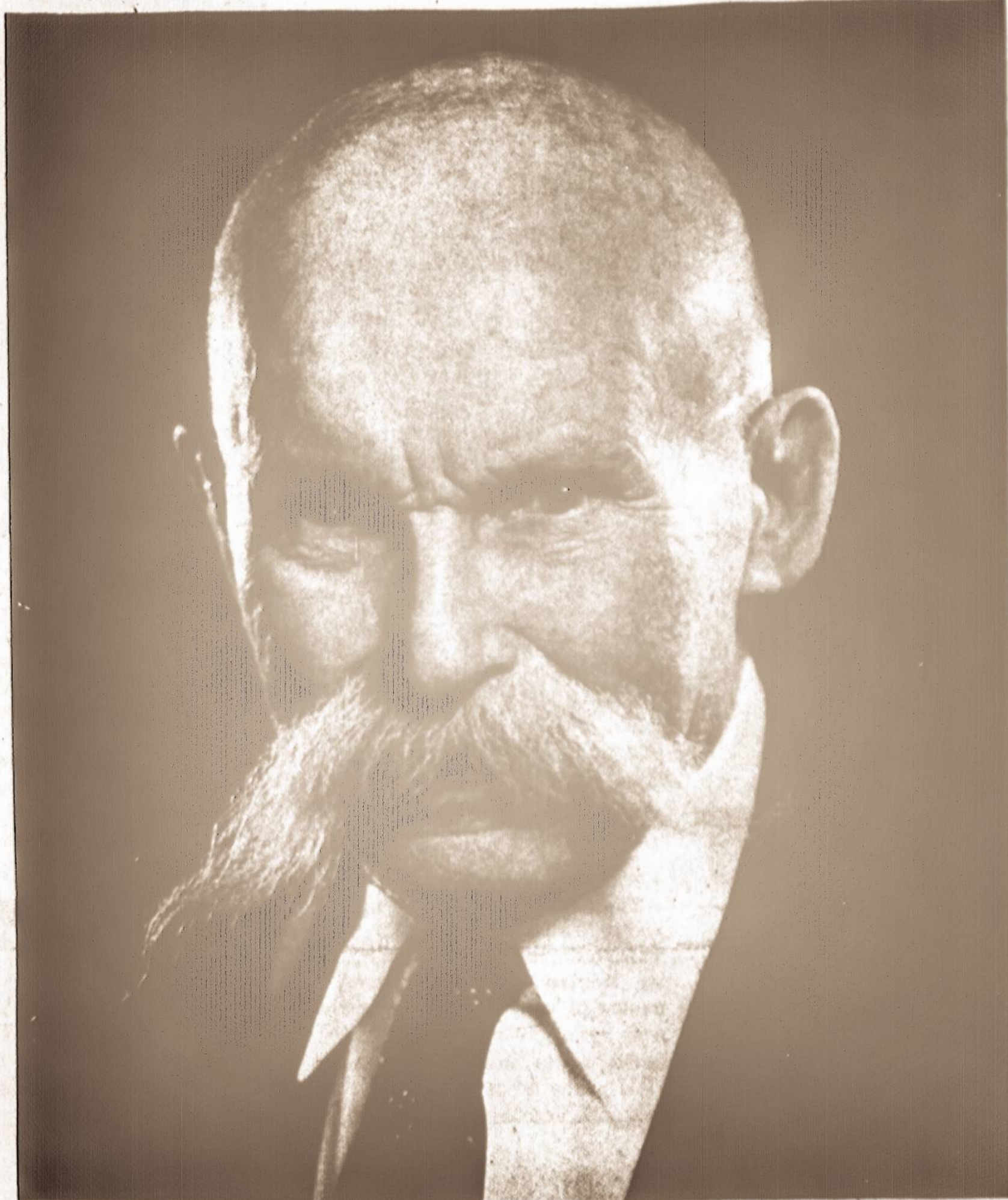
Bet iki šiol neteko girdėti, kad Darbininkas tą kunigo Prunskio žygį būtų pasmerkęs. Priešingai, jis smerkė tuos, kurie tai smerkė... Draugas, kurio redaktorium yra tas pats kunigas Prunskis, čia, zinoma, "nepareina į kalbą."

Mat, kai "prašneka savi interesai," tai, anot Adomo Jakšto, "jis už durų... ne tik lazda, kaliošus, bet ir nuomonės palleka."

— Pietų Korėjos prezidentas Syngman Rhee balandžio 27 d. formaliai pasitraukė iš savo pareigų. Atsisistatydinimo raštas pasiųstas Tautos Atstovybei.

— Šeši tūkstančiai japonų studentų Tokijo mieste triukšmingai protestavo prieš naują Japonijos — Jungtinių Valstybių saugumo paktą, dabar svarstomą parlamente.

— Prancūzijos prezidentą de Gaulle New Yorke pasitiko mažiausia milijonas gyventojų. Patenkintas priėmimu, de Gaulle pareiškė, kad tai "vraiment magnifique."

DR. J. JANUŠKEVIČIUS

"...Ir amžinoji šviesa tegul jam šviečia".

Mirė dr. J. Januškevičius

Pereitą ketvirtadienį, balandžio 21, paštas atnešė Vienybei paskutinį dr. Juozo Januškevičiaus laišką. Autorius prašė "eliminuoti" (išbraukti) vieną pastraipą iš Vienybeje spausdinamų "Šimtamečio atsiminimų." Tai buvo apie 9 val. ryte. Bet po poros valandų telefonu jau buvo pranešta, kad dr. J. Januškevičiaus nebėra gyvyjū tarpe. Jis mirė pakeliui į gėlių krautuvę. Mat, tą dieną jo marti Herta Januškevičienė turėjo švęsti savo gimtadienį. Deja, gimtadienis Januškevičių šeimoje netikėtai virto gedulu. Dr. J. Januškevičius mirė, nesulaukęs šimto metų, nors iki tos sukakties jam beturko vos dviejų metų ir dviejų mėnesių...

Dr. Juozas Januškevičius nuo pat atvykimo į šią šalį, visus vienuolika metų, išgyveno sūnaus Algirdo ir marčios Hertos Januškevičių — Jonių globojė, Riverside, N. J. Vėlonis buvo patenkintas šia globa, nors jis savo atsiminimuose, kaip vėliau matysime, rašo:

"Nors esu sūnaus ir marčios išlaikomas, be to, žmona ir dukterė sušelpia, bet man rodosi, kad nieko nedirbdamas, esu nereikalingas ir ilgai turėčiau jiems įkyrėti. Galvodamas tai, pakirdęs naktį, kartais negaliu ilgai užmigti."

Bet tokie pesimistiniai momentai nebūdavo dažni svečiai šiais paskutiniais vėlonio gyvenimo metais. Jis su savo sūnum Algirdu buvo ne vien tik kaip tėvas su sūnum, bet ir kaip draugas su draugu. Be to, jis labai mylėjo savo marčią, kuri, savo ruožtu, jam irgi nelikdavo skolinga. Tai rodo kad ir šis paskutinis rytas, kada jis savo marčiai ėjo pirkti gėlių, "kurios ilgai būtų gyvos"...

Dr. Juozas Januškevičius, gimęs 1862 m. birželio 14 d., buvo seniausias iš tautiniai atgimusios Lietuvos inteligentų kartos. Su jo mirtimi, nutrūko paskutinis siūlas, rišęs mūsų visuomenę su tokiais įvykiais, kaip 1863 metų sukilimas, Kražių skerdynės ir t.t. Kadangi vėlonis jau buvo suaugęs

vyras, kai Plymouth, Pa. pradėjo eiti Vienybė Lietuvninkų, kurią jis skaitydavo gyvendamas Peterburge, tai, su Januškevičiaus mirtimi, šis laikraštis taip pat neteko paskutinio savo pirmųjų skaitytojų. Ir, kaip savo atsiminimuose yra pažymėjęs, jis taip pat buvo vienas iš pirmųjų šio laikraščio bendradarbių. Tai buvo anais spaudos draudimo laikais, kai jis rašinėdavo slaptai statomų lietuviškų vaidinimų recenzijas Vienybei Lietuvninkų. Gal būtų ši aplinkybė ir nulėmė, kad vėlonis savo atsiminimams pasirinko Vienybę, o ne kurį kitą laikraštį.

Dr. J. Januškevičius, kilęs iš Roponių km., Linkuvos valsč., Šiaulių apskr., kaip savo atsiminimuose yra pastebėjęs, turėjo pakęsti nemažai vargo, kol pasiekė aukštąjį mokslą. Bet vėlonis buvo nepaprastų gabumų žmogus. Jis, pavyzdžiui, prancūzų ir lenkų kalbas išmoko be mokytojo pagalbos. Bendrai jis buvo gabus kalbų mokslui, jis laisvai kalbė (Nukelta į 5 psl.)

Los Angeles Lietuvių Namams teisiniai pagrindai jau padėti

PASIKALBĖJIMAS SU LIETUVIŲ NAMŲ BENDROVĖS PIRMININKU JONU UŽDAVINIU

Kaip toli pastumėtas Lietuvių Namų įgijimo reikalas?

— Lietuvių Namų įgijimui sudaryta b-vė, kuri angliskame tekste pavadinta "Lithuanian Community Center, Inc.". Šiomis dienomis iš Sacramento (Kalifornijos sostinės) jau gautas čarteris ir tuomi Lietuvių Namams padėtas teisinis pagrindas. Baigiama ruošti b-vės vidaus tvarkos statutas, kurį atitinkamoje įstaigoje patvirtinus (pirmiausia jį aptarus šerinin-kams) — visi teisiniai reikalai bus užbaigti ir prasidės šerų pardavinėjimas.

Kokiū būdu manoma sukelti reikiamas kapitalas?

— Parduodant šerus, kurių kaina nustatyta po 25 dolerius. Pagrindinis b-vės kapitalas nustatyta 75,000 dolerių, bet reikalui esant tą sumą, šerinin-kams nutarus, galima keisti.

Ar turite konkretų planą kokius namus ar sklypus norima pirkti?

— B-vės valdyba yra apkalbėjusi, kokie maždaug turėtų būti Lietuvių Namai. Bet tai nieko tikro. Kokie, kur, kada ir už kokią sumą Lietuvių Namai turės būti perkami — nustatys šerininčių susirinkimas, nes tik jų daugumos nutarimas

parodys kur ir kaip tokie namai turės atrodyti.

Ar numatote apčiuopiamą laiko terminą, kada tokie namai galės būti perkami?

— Šiuo momentu į tokį klausimą labai sunku atsakyti. Pradžią yra pati sunkiausia — teisinių pagrindų sudarymas ima labai daug laiko, nes turima reikalo su įvairiomis įstaigomis, kurių nepaskubinsi. Pinigo sukelti, atrodo, nebus sunku, nes iki šiol visuomenės pritarimas Lietuvių Namų reikalui yra didelis. Aš asmeniškai linkęs įgyti ar statyti visiška naujus, mūsų reikalams tinkamus, namus, kad Lietuviams nereikėtų "svečiuotis" kokiuose senuose laužynuose. Tokiam reikalui, žinoma, reikia daugiau pinigų. Bet štai — yra mano asmeniška pažiūra. Namai visuomenei yra būtina reikalingi ir gali būti įgyti. Tam pritaria daug pavienių asmenų ir organizacijų ir darbas varomas pirmyn visu rimtumu.

Tautinės S-gos suorganizuoto Tautinių Namų Fondo Valdybai atsisakius tartis su Bendruomene dėl bendrų pastangų nukreipimo į vienerius namus — ar Tamsta esi daręs, po to, kokių žygių pasitarimams atnaujinti?

— Ne. Mes einame savo keliu ir kviečiame visus pavieniai ir taip pat visas organizacijas prie mūsų reikalo prisidėti. Jei Tautinė Sąjunga nori turėti namus — sveikiname ir linkime pasisekimo, bet tai išimtinai jų reikalas, dėl kurio mes nuo savo užsimojimų nesitrauksime nei vienos pėdos. Jei Tautinės Sąjungos skyrius, apjungtas tik vieny srovinių pažirų, labai nedidelį skaičių žmonių, užsimojo įgyti namus — tai ką bekalbėti apie Lietuvių Bendruomenę, kuri vis daugiau ir daugiau apjungia ne vienos ar dviejų srovinių pažirų žmones, bet visus lietuvius, bei jų organizacijas.

Kaip Tamsta žiūri į kai kurių asmenų pakartotiną gandy skleidimą, kad Bendruomenės komitetas (davęs pradžią dabar Tamstos vadovaujamai b-vės baldybai) buvęs įsteigtas tik po to, kai iškiles konfliktas tarp katalikiškų veikėjų ir Sv. Kazimiero parapijos klebono ir kad tas visas "biznis" yra įsteigtas "gąsdinti kleboną"?

— Tai labai nerimti ir jokio pagrindo neturį gandai, sąmoningai fabrikuojami ir skleidžiami tam, kad pakenktų mūsų reikalui. Juos fabrikuoja ir skleidžia jokio atsakomybės

J. UŽDAVINYS

J. Uždavinys, gimęs Amerikoje, bet augęs ir mokslinęs Lietuvoje, Amerikon grįžo 1935 m. ir nuo 1937 m. gyvena Los Angeles mieste. Čia savo našiu kultūriniai — visuomeniniu darbu yra labai daug prisidėjęs prie Lietuvos kolonijos išugdyto. Yra labai daug padėjęs tremtiniams: stuntiniais Vokietijon, o kai atėjo laikas iš ten išvažiuoti — savo pastangomis parūpino 53 tremtiniams darbo ir buto garantijas, kurios įgalino juos imigruoti Amerikon.

Pastaraisiais keliais metais buvęs kiek "supasivėjęs," tedalyvavo vien Bendruomenės (kurios jis yra čia vienas steigėjų) veikloje, dabar vėl pradėjo aktyviai reikštis. Rėmęs stambesniu įnašu Lietuvių Namų įgijimą, būsimų šerininčių susirinkimo buvo išrinktas namų b-vės pirmininku.

jausmo prieš visuomenę neturį asmenys. Tokie — galvoja ne-lietuviskai.

Kada manote su Lietuvių Namų reikalu išieiti plačiau į lietuviškąją visuomenę?

— Pradžiai — gegužės mėn. 22 d. Arroyo Seco parke rengiame gegužinę, kurioje svečius supažindinsime arčiau su mūsų planais ir siekimais. Vėliau imsime visų galimų priemonių mūsų reikalui propaguoti, nes tokie namai mums yra būtini ir tikime, kad jų įgijimas neužims per daug laiko.

KAIRĖJE: KALIFORNIJOS LIETUVIAI KONGRESMANO G. P. LIPSCOMB PAGERBIME

Virs 2,000 amerikiečių dalyvavo Kalifornijos respublikonų delegacijos JAV Kongrese pirmininko kongresmano Glenard P. Lipscomb pagerbime, kuris įvyko balandžio 14 d. Los Angeles Breakfast Club patalpose. Savo kalboje kongresmanas Glen Lipscomb kėlė Lietuvos vadavimo reikalą. Filmų aktorius George Murphy, kuris vadovavo programai, sužavėtas lietuvių tautiniais šokiais ir šokėjomis bei šokėjais, kvietė visus dalyvius pasimelsti už kenčiančią Lietuvą. Nuotraukoje: (iš kairės į dešinę) Onutė Sumantaitė, Birutė Reivydytė, Vanda Skistimaitė, Birutė Lembergaitė, Los Angeles County Republican Assembly vicepirmininkas Leonardas Vallukas, kongresmanas Glen Lipscomb, Nida Balsytė, Vida Mikuckytė ir Ina Stadalnikaitė. Tautinių šokių grupė, vad. L. Reivido, pagerbimo programoje patoko Mašina ir Lenciūgėlių.

KODĖL KAI KURIE EMIGRANTAI NESISTENGIA JSIPILIETINTI?

Amerikos pilietybės įsigijimas yra daugumos į JAV atvykusių vyrų ir moterų siekiu, ir jis yra lengvai beveik kiekvienam pasiekiamas. Kaip piliečiai šie žmonės gali dalyvauti kaip lygūs partneriai Amerikos gyvenime. Toks dalyvavimas yra lygiai tiek svarbus amerikiečiui kaip ir emigrantui.

Mes tačiau žinome, kad dėl įvairių priežasčių nemažas emigrantų skaičius nepasinaudoja savo teise pasidaryti piliečiais. Maždaug pusė iš apskaičiuoto 3 milijonų emigrantų skaičiaus, kurie savo adresus pranešė valdžiai sausio mėnesį, jau išgyveno Amerikoje reikalingus pilietybei penkis metus, ir daugelis dar ilgiau, o tačiau dar nepadaavė prašymų pilietybei gauti.

Tai, žinoma, nereikia, kad nepilietis privalo, legaliu ar moraliniu atžvilgiu, pasidaryti Amerikos piliečiu. Jeigu jis nori pasilikti be Amerikos pilietybės, toks jo nusistatymas yra jo asmeniškas dalykas ir jokia valdžios agentūra dėl to jam nepavartos jokios prievartos.

Dauguma nepiliečių turi intenciją tapti piliečiais, bet nedaro tam reikalingų pastangų. Tačiau, kaip gi su tais, kurie neturi intencijos pasidaryti piliečiais? Kodėl jie į pilietybę žiūri skeptiškai? Kelios galimybės gali padėti išaiškinti jų indiferenciją ar stoką iniciatyvos.

Daugelis iš ilgesnį laiką Amerikoje gyvenančių emigrantų nenori pakeisti savo krašto pilietybės į naują pilietybę, ypač tie, kurie tikisi sugrįžti į savo kraštus. Iš kitos pusės, yra žmonių, kurie Amerikoje gyvena jau taip ilgai, kad jaučiasi kaip amerikiečiai. Jie gal niekas sąmoningai ir nepagalvoja apie skirtumą tarp jautimosi kaip tikro Amerikos piliečio ir oficialaus padarymo piliečiu.

Ši skirtumą tarp buvimo ir nebuvimo piliečiu jie gali staiga pamatyti tik tada, kai pagal valstybės įstatymą jie negali gauti kai kurių darbų licencijuotose vietose ir profesijose, arba kai jie nustoja darbo ir nebūdami piliečiais negali kai kuriose valstybėse gauti viešų įstaigų pagalbos.

O kaip gi su tais asmenimis, kurie faktinai tikrai nori pasidaryti piliečiais, bet dėl to nededa jokių pastangų? Į šią grupę įeina visi tie asmenys, kurie dėl įvairių priežasčių jaučia, kad pilietybės įsigijimo procesas yra jiems per sunkus.

Kai kurie nepiliečiai mano, kad jie visam laikui yra sulaukęti nuo pilietybės gavimo. Kiti neteisingai mano, kad pilietybės įsigijimo mokestis yra labai didelis. Dar kiti nudelsia pilietybės įsigijimą dėl neaiškios oficialybės baimės.

Kita grupė, galinčių gauti pilietybę, nepaduoda prašymų dėl to, kad bijo būti deportuotais, dėl kokių nors neaiškumų jų emigracijos vizose. Gal būtų jie nežino, kad 1957 metų emigracijos įstatymas panaikino deportaciją visų tų, kurie yra JAV piliečių ar nuolat gyvenančių asmenų vyrais ar žmonomis, tėvais ar vaikais. Įstatymas taip pat atleidžia neteisingai duotas žinias apie tautybę ir gimimo vietą tiems žmonėms, kurie atvyko į Ameriką kaip pabėgėliai iš už geležinės uždangos tarp 1945 m. gruodžio mėn. ir 1954 m. lapkričio mėn.

Senesni žmonės ypač traukiasi nuo šios minties, kuri jiems atrodo per sunkus dalykas. Tai daugiausia taikytina tiems, kurie nemoka anglų kalbos. Dauguma senesnio amžiaus asmenų nežino, kad pagal kai kurias aplinkybes iš jų gali būti nereikalaujama anglų kalbos mokėjimo pilietybės įsigijimui. Ši išimtis liečia

Reikalavimai pilietybei gauti yra pilnai išaiškinti naujame "How to Become a Citizen of the United States" leidinyje, kurį išleido American Council for Nationalities Service, 20 West 40th St., New York 18, N. Y. Ši 128 puslapių knygelė, kainuojanti vieną dolerį, aprašo kiekvieną pilietybės įsigijimo procedūros žingsnį ir pilietybės įieškančiam pasako, ką jis turi daryti, kad taptų piliečiu. Joje šalia Konstitucijos ir Nepriklausomybės Deklaracijos yra taip pat specialus skyrius su 130 klausimų ir atsakymų apie Amerikos istoriją ir valdžią, kaip vadovas pilietybės įsigijimo egzaminams.

Prašymą pilietybei įsigyti paduodantis asmuo, noris gauti asmenišką pagalbą, turėtų pasitarti su agentūra, kuri užsiima naturalizacija. American Council for Nationalities Service turi apie 39 tokias agentūras per visą kraštą ir jos paprastai yra vadinamos Tarptautiniais Institutais (International Institutes). Šios agentūros suteikia eksperto patarimus dažnai net pilietybės įieškančio asmens gimtąja kalba. Šie patarimai yra teikiami visokiasių tautybų ir kilmės emigrantams.

PARDUODAMAS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBO
280 Union Ave., Brooklyn 11, N. Y. mūrinis 2 aukštų namas su salėmis ir baru — restoranu. Barui — restoranui bei salėms yra baro — restorano bei kabareto licenzijos. Metinė apyvarta 50,000 dolerių. Pirkimo pasiūlymus siųsti: Amer. Liet. Piliečių Klubu Namų Pardavimo Komisijos pirmininkui ST. KARVELIUI 188 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.

Dvylikos tautų meno vakaras

Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambūris gegužės 8 d., 3 val. popiet, So. Bostono High School salėje (Thomas Park) rengia tarptautinį festivalį — įvairių tautų liaudies šokių vakarą, kur kartu bus ir Motinos Dienos minėjimas.

Vakaro programoje su savo liaudies šokiais ir tautiniais drabužiais dalyvaus 12 tautų: lietuviai, latviai, airiai, anglai, arabai, ispanai, lenkai, prancūzai, skotai, švedai, ukrainiečiai ir amerikiečiai.

Šį vakarą rengia Onos Ivaškienės mokiniai.

Šio festivalio rengimo tikslas — surinkti lėšų Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Sambūrio 30 šokėjų kelionei į Washingtoną birželio 4 d. Ten Amerikos, Kanados, Meksikos, Kūbos ir kt. 40 tautų pasirodyme lietuviai dalyvaus su savo šokiais. Bostono sambūris ten bus vienišelis iš lietuvių.

Remkime šį lietuvių vardą keliantį darbą savo atsilankymu į šį vakarą Bostone.

V. MINKUVIENĖ

LIBERTY FEDERAL SVENCIA 59 M. SUKAKTI

CHARLES S. CHELEDEN, Liberty Federal Savings and Loan Association prezidentas, be pertraukos išbuvęs su šia Philadelphia Lietuvos lietuvių taupymo ir skolinimo bendrove per 40 metų. Pradžioje kaip sekretorius ir menadžeris, vėliau — kaip prezidentas. Ši 1901 metais įkurta lietuvių bendrovė, Cheledeno pastangomis, gavo federalinį čarterį ir šiuo metu jau turi virš 41 milijoną dolerių kapitalo. Dabartinis Liberty Federal rezervaras yra virš dviejų milijonų dolerių. Be to, kiekviena taupomoji sąskaita turi federalinę 10,000 dolerių apdraudą. Šiuo metu paskolų namams išgyti yra išduota virš penkiems tūkstančiams asmenų bei šeimų. Liberty Federal turi savo skyrių, Stanton Ave. ir Duval St. kampe, Philadelphiaje. Šiam skyriui vadovauja Ch. S. Cheledeno žmona. Ona Cheleden, vykdomoji Liberty Federal viceprezidentė, taip pat gabi finansininkė. Jos nepaprastiems gabumams šioje srityje įrodyti užtenka to fakto, kad per dvejus metus šis skyrius pasiekė septynis ir pusę milijono dolerių kapitalo. Liberty Federal savo 59 metų sukaktį mini nuo balandžio 29 ir iki gegužės 6, ir kiekvienas, kuris per tą laiką pasidės pinigų taupymui, gaus vertingą dovaną. Liberty Federal adresas: 202 — 204 Broad St., Philadelphia, Pa. Visi Vienybės skaitytojai kviečiami taupyti savo pinigus šioje lietuvių įsteigtoje ir kontroliuojamoje bendrovėje. Liberty Federal savo taupytėjams dabar moka 4%.

JOHN BALTADUONIS
FRANKFORD AVENUE
Cafe
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

STANLEY VASKONIS, Liberty Federal Savings and Loan Association viceprezidentas ir direktorius per 45 metus. Balandžio 29 d. sukanka 59 metai, kai šis Philadelphia Lietuvos finansinė bendrovė buvo įkurta, bet Vaskonis be pertraukos išbuvo jos tarnyboje net puspenkto dešimtmečio. Šį retą įvykį banko istorijoje Liberty Federal direktoriai, priešaky su prezidentu Charles S. Cheledenu, taip pat nepamiršo atžymėti. Vaskonis buvo pagerbtas kaip retas savo darbštumu, sąžiningumu ir pareiškumu viceprezidentas bei direktorius.

S. KONČIUVIENĖS KONCERTAS

Elizabetho bendruomenininkai, be pagarsėjusio "Dešimtmečio Amerikoj," balandžio 30 d. Elizabeth rengia Stellos Volani — Končiuvienės koncertą.

Dainininkė, nors gimusi Italijoje, italų kilmės, bet ilgokai gyveno Lietuvoje. Kaune, be bendro lavinimosi dalykų, mokėsi ir dainuoti. Baigusi dainavimo studijas ir, ištėkėjusi už dr. Končiaus, išvyko į Italiją pasitobulinti. Didžiuliam italų profesorų nustebi-

mai, dainininkė kelis dalykus padainavo lietuviškai. Po to visa eilė koncertų Europoje, o čia, Amerikoje, pirmas debiutas 1957 m. Carnegie Hall. Repertuaras platus ir įdomus. Be pasaulinių garsenybių, daug vietos skirta ir lietuviams kompozitoriams.

Pradžioje koncerto apie muziką tars žodį muz. A. Kancanauskas.

Rengėjai tikisi gausaus dalyvių skaičiaus.

J. DIDŽBALIS

VIENYBĖ
Lithuanian Weekly Established in 1886
Juozas Tysliava, Editor and Publisher
192 Highland Blvd., Brooklyn 7, N. Y.
Telephone: APplegate 7-7257
Vytautas Meškauskas, Associate Editor
2625 S. Harvey, Berwyn, Illinois
Entered as Second Class Matter October 23, 1907
at the Post Office of Brooklyn, New York
Subscription rate: \$7.00 for one year.
Advertising rates on application

Žaidynių išvakarėse

Šis savaitgalis skirtas sportui. Tai balandžio 30 ir gegužės 1. Žodžiu, New Yorkas — dešimtųjų Sukaktuvių Šiaurės Amerikos Lietuvių Sportinių Žaidynių ženkla...

Žaidynių programos centre, be abėjo, lietuvių pamėgtasis krepšinis. Mat, Lietuva — 1937 ir 1939 metų Europos nugalėtojas...

1937 metais gegužės 9 d. visa Lietuva su reto džiaugsmo įskilmėmis sutiko naują Europos krepšinio nugalėtoją. Tai buvo laisvoje ir nepriklausomoje Lietuvoje. Ši savaitgalį, taip pat gegužės pradžioje, laisvoje Dėdės Samo Zemėje lietuvių krepšinininkas vėl taps nugalėtoju, nes galima drąsiai tvirtinti, kad tai yra pajėgiausias lietuvių krepšinio vienetas pasaulyje.

Ir kitos rungtynių šakos šiose žaidynėse bus įdomios, ir jomis, be abėjo, teks džiaugtis. Tačiau didžiausias džiaugsmas, tai — kad mūsų jaunimas, pavasario saulei žeme ritinėjantis, demonstruos savo sugebėjimus ir troškimą kilti aukščiau ir pirmyn...

Nebus žinoma apgultas svetimtaučius mūsų žaidynių aikštės, nes šiame krašte daug tų aikštelių ir daug tų sportinių vienetų, bet užtat reikia tikėtis, kad visas lietuviškasis New Yorkas neiškęs neaplinkęs jaunimo ir bent pora valandų su juo nepabendraves.

Be žaidynių, kurios mūsų visuomenės ir organizacijų taip gausiai apdovanotos taurėmis, bus ir linksmoji žaidynių dalis. Reikia tikėtis, kad ir jos sutels būrį lietuvių. Taigi, išsime iš įprastinių savaitės darbo dienų pasišmonėti.

JONAS RUTENIS

Atsliepė į protestą prezidentui de Gaulle

Prancūzijos prezidento sekretoriatas atsakė į ACEN (Pavergtųjų Europos Tautų Seimo) pirmininko protesto telegramą prezidentui de Gaulle dėl egzilių laisvės suvaržymo ryšių su Chruščiovo vizitu. Atsakymas apgailli tą Prancūzijos vyriausybės žingsnį ir užtikrina, kad šiuo atveju prieš 700 egzilių pavartoti suvaržymai jokiū būdu nereiškia Prancūzijos bendros politikos egzilių atžvilgiu pasikeitimo.

Ryšių su ACEN pastangomis gauti audienciją pas prezidentą Eisenhowerį, prezidento "deputy assistant" D. G. Morgan savo laiške ACEN primena prezidento įvairiomis progomis padarytus pareiškimus, kad JAV vyriausybė suprantanti pasaulyje negalint būti tikros taikos, kol Rytų Europos tautos neturi galimybės laisvai sudaryti savo valstybines institucijas ir pasirinkti savo vyriausybę, ir kad ji darysianti visas taikas pastangas, kad tas galimybes Rytų Europos tautos turėtų.

Ryšių su Prezidento de Gaulle vizitais Londone, Ottavoj, Washingtono ACEN pirmininkas laišku prezidentui de Gaulle išdėstė ACEN problemas ir pageidavimus.

ATSISĀUKIMAS Į EUROPOS TARYBOS PATARIAMĄJĮ SEIMĄ

Europos Tarybos Patariamasis Seimas renkas savo 12 sesijos. Ta proga ACEN įteikė jam savo atsisaukimą, prašydamas paramos, kad ateinančioje Viršūnių Konferencijoje būtų iškeltas sovietų pavergtų Centro ir Rytų Europos valstybių klausimas tautų apsisprendimo teisės pagrindu. Atsisaukimas iškelia, kokių būdų pasekmių galėtų turėti C. ir R. Europos tautos ir pačiam laisvajam pasauliui dabartinio status quo pripažinimas. Atsisaukimas dėkoja Europos Tarybai už ligiolinį palankumą sovietų pavergtųjų tautų reikalams ir, priminęs tos tarybos 1959.9.14. priimtą rekomendaciją, kad visose Vakarų derybose su Sov. Sąjunga turi būti respektuojami C. ir R. — Europos tautų interesai ir kad europinių problemų sprendimas įmanomas tik galinus šias tautas savo likimą spręsti laisvais rinkimais — prašo Patariamąjį Seimą šį nusistatymą patvirtinti ir įtaigoti Viršūnių Konferencijai.

Mums rašo -

Darbininkas, keliomis eilutėmis paminėjęs jaunųjų dailininkų parodą, pareiškė, kad joje dalyvavę dar neturi teisės vadintis "dailininkais." Šis ateitininkų redaguojamas laikraštėlis taip pat sako, kad tai buvo ne "paroda," o "parodėlė." Šia proga Darbininko redaktorius gal malonės atsakyti į šiuos klausimus:

1. Koks yra skirtumas tarp "dailininko," "jauno dailininko" ir tokio dailininko, kuris dar neturi teisės vadintis "dailininku"?
2. Koks skirtumas yra tarp "parodos" ir "parodėlės"?
3. Kaip šią parodą Darbininkas būtų pristatęs savo skaitytojams, jei ją būtų rengę ne akademiškai skautai, bet ateitininkai?

Brooklyn, N. Y.

PATINKA NUOTRAUKOS

Man patiko Vienybėje matytos nuotraukos iš visos Amerikos lietuviško gyvenimo. Jos visos gerai pavykusios, įdomios. Nelietuviško gyvenimo, bendro pobūdžio, nuotraukų aš galiu matyti ir amerikoniško spaudoj ir daug geriau padarytų ir patikimesnių nei kai kuriuose mūsų laikraščiuose. Bet mums trūksta savojo gyvenimo atvaizdavimo. Vienybė, atrodo, stengiasi bent iš dalies tą trūkumą pašalinti. Linkiu šiame darbe sėkmės!

Priede siunčiu 7 dol. čekį, kaip prenumeratos mokesčių už Vienybę vieneriems metams.

VYT. PETRAUSKAS

Chicago, Ill.

GENEROLAS T. DAUKANTAS

Generolas T. Daukantas

APIE NAPOLEONIZMĄ LIETUVOS KARIUOMENĖJE

Nesenai Buenos Aires, Argentinoje, miręs generolas Teodoras Daukantas buvo Vienybės bendradarbis ir su jos redaktorium vedavo nuolatinį susirašinėjimą. Pavyzdžiui, 1957 m. kovo 10 d. gen. Daukantas, siųsdamas savo pastabas dėl gen. Raštikio atsiminimų, Vienybės redaktorius rašė:

Priedu Tamstos pilnai nuožūrai savo samprotavimus apie Stasio Raštikio atsliepimą apie vieną iš KAM-rių, būtent, mane, Taisau, bet nežinau ar turi prasmės laiką užimti Tamstai dėl tokio menkinio.

Raštikis, dar nevedęs, tarnavo Štabe, II-me Skyriuje — Užsienio žvalgyboje. Buvo darbus valdininkas. Skyrius teikė žinių apie lenkų kariuomenės judėjimus 1927/28 metais, kai Pilsudskis spaudė mus. Aš visada buvau nuomonės, jog kariuomenė yra gynybai ir jos pareiga gintis net beviltiškoje padėty. Dėlto ir tuomet nutariau žut būt gintis. Turėjome žinių, jog Legijonininkai 1928 metų rudenį manevruos Pažadės — Varenos srityse ir abi grupės eis susijungti Maistogaloj, t. y. už 40 km. nuo mūsų anamet vienintelių sandėlių. Per Kariuomenės šventę, gegužės 15 d., turėjau progos atkreipti Prancūzijos Karo Attache pulk. Archeno dėmesį, jog mes būsimė priversti reaguoti. "Ar iki mobilizacijos?" — klausė jis. — Taip, atsakiau, iki mobilizacijos, nes tai yra gyvybinis pavojus." B anksto paskelbiau pratimus atsarginiams karininkams ir puskarininkiams rugpjūčio mėnesio pabaigoj. Prancūzija regimai paspaudė sąjunginę Lenkiją —

manevrai įvyko, bet kolonos susijungė Lydoj, t. y. toli nuo demarklinijos. Raštikis II-me skyriuje buvo tvarkoj, budėjo ir laiku teikė žinių. 1929 metais išvažiavau į Braziliją, o 1930 m. iškeliauvau ten ilgam. Grįžęs 1935, radau "Napoleoną." Jo portretas kabėjo Napoleono Skyriuje, iš kairės pusės. Portrete jis buvo atvaizduotas rankas napoleoniškai sukryžlavęs, ir lankytojams kisdavo į akis. Napoleono Skyriuje, kurio pirmiau nebuvo, buvo įprasta anais laikais daryti pranešimus karininkams ir sakyti prakalbas.

Pastudijuokim "napoleonų" istorijas kituos kraštuose. Net "genialus" Napoleonas Bonaparte įvėlė savo valdomus kraštus į katastrofas. Vieną "Napoleoną" kelių simtmečių eigoj dar gali pakelti valstybė, bet mes turėjome nuo Katches iki Skučio jų penkiasdešimt. Jų tarpe, Katche pradadant, buvo pasitaikę keli, jei ne keliolika, kandidatai užimti Napoleono vietą. Napoleonas pradėjo savo karjera kapitono laipsny Toulone. Mūsų laikais, turiu pripažinti, susirgdavo napoleonizmu dažniausiai pulkininkais būdami. Paklausk Leono Virbicko gyvenančio Brooklyne apie mano sielojimąsi dėl "Bgaruojančių pulkininkų" anais metais... Keliolikos

Napoleonų vienu ir tuo pačiu laiku nė viena tauta neatlaikys. Turiu čia teisybės vardan pabrėžti, kad nelikau Napoleonais nei Žukausko, nei Plechavičiaus, nei Reklaičiu, nei Pundzevičiaus, nei Papeliuckos. Bet Radus Zenkavičius "VIENINTELIS," nusimanęs (jo paties manymu) Klesčinskas ir, deja, kai kurie iš lietuvių. Jie buvo nesuvaldomi ir kiekvienas laikė, jog nuo jo prasideda ISTORIJA, o pirmiau nieko, nič nieko nebuvo. Buvo ir tikrai gabių karininkų — gen. Kurkauskas, Lanskoronskis, Škirpa (kurį aš siunčiau į Vokietiją, kad išsaugotiau nuo karstgalvių — jaunuolių keršto — jie po gruodžio 17 d. norėjo jį susaudyti ir pulkininkas B. būtų įvykdes.) Kai kuriems "srovingumas" siaurino akiratį, o kai kurios partijos norėtų padaryti visą kariuomenę savo įrankiu vidaus reikaluose. Aš gruodžio 17 d. nedalyvavau, bet laikau, kad be dešiniųjų reakcijos, būtumem jau tuomet, 1927 metų eigoje, susilaukę OKUPACIJOS. Įvykiai Armėnijoje, Ukrainoje, Gruzijoje, Centro — Azijoje, pas Mongolų — buriatus anais laikais, o Lenkijoje, Čekijoje, Slovakijoje, Kroatijoje, Vengrijoje ir bandymai Italijoje, Prancūzijoje, Ispanijoje, Gyvataloj — vėliau įrodo mano teigimų teisybę!

Nesuklyskime, galvodami, jog kariuomenės mums nereikia. Čia tai Škirpos idėjos giminiuojasi su rašančio galvosena šiose eilutėse... Žitūrėkim į

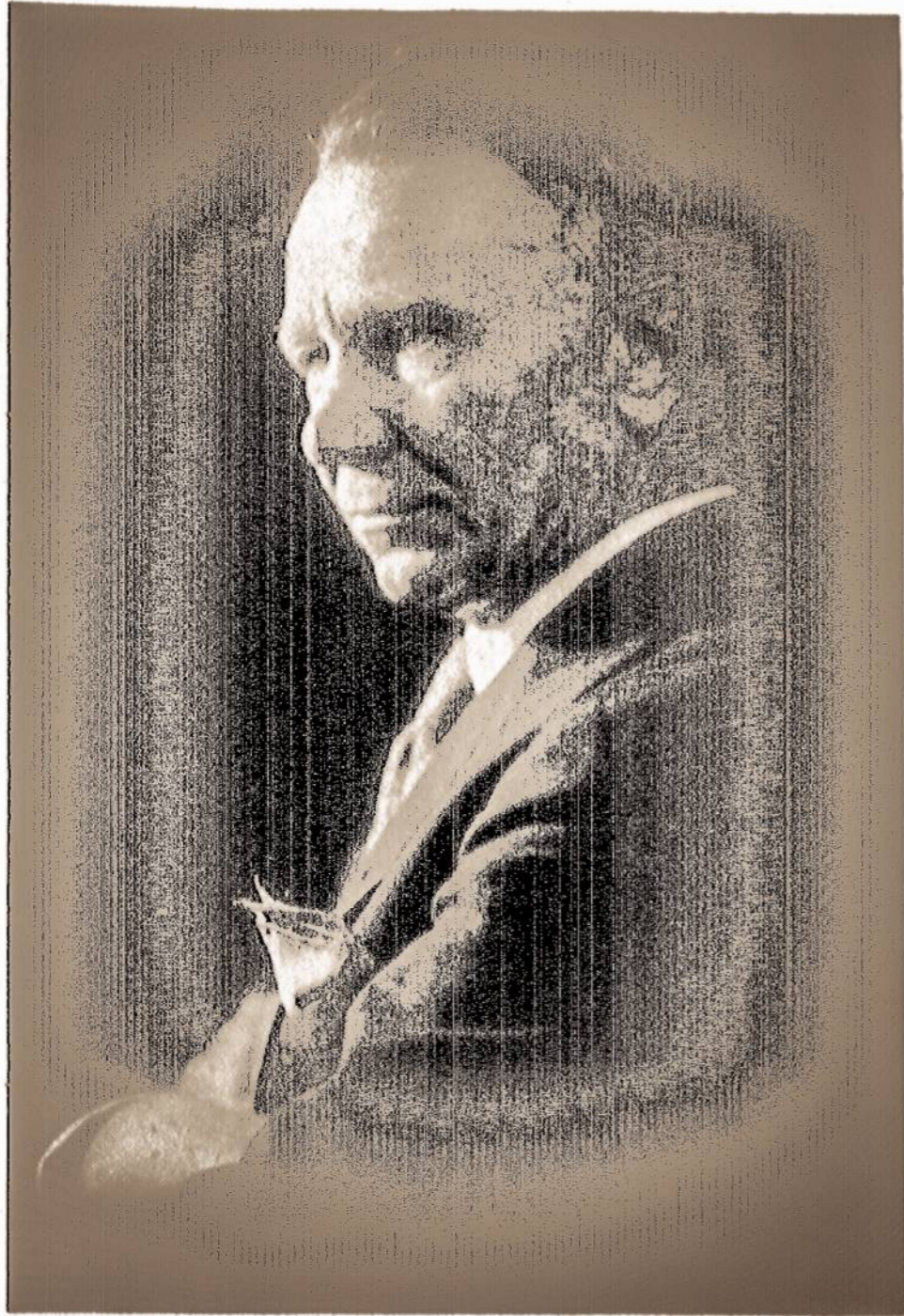
1918 metus — BEGINKLIAI ginklo pasipriešinimo pasiryžimu apsigynėme. Vėl čia nėra mano asmens reikalo, nes buvau tuomet Turkdijoje. Džiaugiuos ir įvertinu aną ryžimą, apgalestauju ministrų spaudimą į Prezidentą 1938/40... Baltijos laivynas buvo 1914 m. 25 kartus silpnesnis, negu vokiečių. Buvau įsitikinęs jog man pačiam nuo vokiečių laivyno pasirodymo Suomijų įlankos angoj liktų vos 4 — 5 valandas gyvent, o dabar po 43 metų Tamstai gyvas pats laiška dar rašau. Ryžtas gelbsti ir laimi.

Smetona buvo ryžtingas. Pavojuje nepamesdavo galvos. Mačiau jį 1926 m. gruodžio 15 dieną, mačiau per Tauragės ir Petruičio pučius jį, kalbėjau 1938 metais kovo 24 dieną (trečiadienį iš ryto), mačiau ir kovo 31 d. grįžęs iš Vokietijos, kur buvau jo asmeniškaai slūstas su Mirono pritarimu. Smetonos ryžtas tuomet gintis reikale (deja, jau po ultimatumo) laimėjo mums vokiečių vyriausybės pažadą neduoti lenkams mus sudraskyti ir tai viena sąlyga: NESUTEIKTI KLAIPĖDOJE JOKIŲ LENGVATŲ Lenkijai. Šito mes neįstesejome ir davėme Konsulatą bei koncesiją. Vokiečiai tuomet lygino Klaipėdą su Šiaurės Schleswigu — jis pasiliks Danijai, o Klaipėda mums, bet su sąlyga! Gyvi to liudininkai advokatas Vytautas Bulota, dabar gyvenęs JAV, vokiečių Kapitain zur See Walter Wier (Nukelta į 10 psl.)

Vienybė, 1960 m. balandžio 29 d.

Vienybės veteranai

PRANAS RIMKUS

Pranas Rimkus, gimęs Jonišky, Šiaulių apskrity ir šio šimtmečio pradžioje atvykęs į Ameriką, yra ne eilinis Vienybės skaitytojas. Jis taip pat yra šio laikraščio bendradarbis. Ir tai daugiau, kaip 40 metų.

Jau pradžios mokyklą Jonišky lankydamas, Pranas jautė didelį pašaukimą muzikai ir pašybai. Nenuostabu, kad jis, atvykęs į Ameriką, tuojau pradėjo studijuoti ir vieną ir kitą. Bet tai nebuvo lengva anais laikais, kai fabrike reikėdavo dirbti 10 valandų į dieną už, palyginti, gana menką atlyginimą. Bet Rimkus buvo nepaprastai taupus — negerdavo, nerūkydavo — ir tuo būdu užtekdavo pinigų pamokoms. Muzikos teoriją ir harmoniją Rimkus studijavo pas savo tautietį Miką Petrauską, kuris jam išdavė ir dirigento diplomą. Vėliau Rimkus įstojo į New Yorko vokiečių konservatoriją ir ten studijavo kartu su velioniu Ks. Strumskiu. Čia pat New Yorke Rimkus studijavo ir pašyba, kas vėliau jam atidarė duris į vitražų sritį. Ir kaip vitražistas, jis taip pat plačiai reišėsi.

Tais laikais Rimkus su M. Petrausku daug koncertavo — dainavo operėtėse ir net Fausto operos pastatyme, kur jis vaidino Fausto rolę. Rimkus yra koncertavęs New Yorke, Washingtone, Clevelande, Pittsburghe, Bostone, Lawrence, Worcester, taip pat Lietuvoje — Kaune, Šiauliuose, Jonišky ir kitur. Be to, studijavęs dainavimą, jis yra dainavęs Italijoje — Milane, Romoje ir kitur.

Po pirmojo pasaulinio karo sugrįžęs į Lietuvą, Rimkus Palangos progimnazijoje dėstė muziką ir pašyba. Bet dinamiškai menininko sielai to neužteko. Kai 1923 metais Klaipėdos krašte užsiliepsnojo sukilimas, jis ir čia aktyviai dalyvauja ir, kaip pasižymęs sukilėlis, apdovanojamas sidabrinio Šaulių medaliu. Laikė sukilimo jis buvo paskirtas Šilutės apskrities slaptosios policijos viršininku.

Nepriklausomos Lietuvos gyvenimui įėjus į normalias vėzes, Rimkus grįžta į Ameriką ir čia, New Yorko Carnegie Hall, įsteigia savo dainavimo studiją. Darbas sekasi. Tik antrojo pasaulinio karo pradžioje jis išsikelia į Kaliforniją, kur ir šiandien gyvena.

Taigi, jau tik šie keli biografiniai bruožai rodo Rimkų esant ne eiliniu mūsų laikraščio veteranu. Nors jis, kaip ir tūkstančiai ano meto ateivių, turėjo sunkiai grumtis su neįprastomis sąlygomis. Tik toks skirtumas, kad Rimkus buvo apdovanotas gabumais, kurių tūkstančiai kitų ateivių neturėjo. Kad Rimkus jau anais Lietuvos nepriklausomybės apiaurio metais pasireiškė, kaip pirmieji veikėjai, rodo šis faktas: jis buvo pirmosios Lietuvos Atstovybės Washingtono narys.

"Apie Lietuvos Atstovybės Washingtono laikus bandysiu parašyti," kartą Pranas Rimkus rašė Vienybės redaktoriumi. Žodžiu, kas čia, šiose keliose pastabose, apie Pr. Rimkų parašyta, yra tik krislelis to, ką jis pats apie save ir savo praeitį veiklą galėtų parašyti. Reikia tikėtis, kad jis savo žodį tesės — parašys savo atsiminimus, kurie mūsų visuomenei tikrai bus įdomūs. Juo labiau, kad Pr. Rimkus, kaip Vienybės bendradarbis, nekartą yra parodęs savo gabumus ir publicistiką.

Vienybė, 1960 m. balandžio 29 d.

VILNIUJE ESĄ DAUG RUSŲ, SAKO

IŠ TEN GRĮŽĘS JOKŪBAS STUKAS

Pereitą savaitę (ketvirtadienio naktį) iš Europos grįžo Jokūbas J. Stukas, kuris kartu su kitais Amerikos biznieriiais aplankė daugelį kraštų. Baigdamas tą savo tarnybinių kelionių, Lietuvos Atsiminimų radijo programų direktorius sumanė aplankyti Vilnių ir Kauną. Gavęs sovietų vizą, Stukas su savo draugu Krugeriu, vienos stambios biznio įmonės Indianapoliso prezidentu, nuskrido į Maskvą, o iš ten į Lietuvą.

Stukui ir jo draugui Valaičių svetainėje buvo suruošti naktipiečiai. Dalyvavo visi aerodrome juos pasitikę artimieji bei draugai. Buvo įdomu pasikalbėti su Stuku, pirmą kartą mačiusiu savo tėvų kraštą, deju, svetimųjų okupuotą.

Pirmiausia, kas Stukui krito į akis, tai — kad Vilnius vis dėlto esąs labai surusintas. Jis mano, kad Vilniuje šiuo metu gali būti 40% rusų. Net Vilniaus viešbutyje, kur Stukas

nakvodavo, būvę sunku susikalbėti lietuviškai. Bet Kaunas, kur jis su draugu taip pat lankėsi, esąs 90% lietuviškas. Tik miestas atrodo labai apsepes. Pavyzdžiui, Metropolio viešbutis esąs nedažytas nuo nepriklausomybės laikų...

Stukas sako, kad tiek Vilniuje, tiek Kaune lietuviai labai išsiilgę žinių iš Amerikoje gyvenančių tautiečių ir prašo "nedaryti geležinės uždangos" — rašyti kuo išsiliausia laišku ir, aplamai palaikyti ryšius su kraštu. Žmonės skundėsi Amerikoje: Balso programomis, kad jos nieko lietuviško neduodančios ir t.t. Net lietuviška programų kalba jiems nepatinkanti.

Nors kraštas okupuotas, bet gyvenimas Lietuvoje dabar esąs žymiai pagerėjęs. Girdi, kaip diena nuo nakties skiriasi palyginus su tuo, kas buvo Stalino laikais. Jaučiamas atostogų nebėra trėmimų, terororo ir t.t.

Bet atvykusiųjų iš užsienio judėjimo laisvė vis dėlto esanti labai ribota.

Pavyzdžiui, Stukui neleido pasimatyti su giminėmis provincijoje — jie turėję atvažiuoti pas jį į Vilnių. Be to, palydovai iš Inturisto visą laiką sekioję jį ir jo draugą. Bet fotografuoti, dabar nedraudžiama. Todėl Stukas parsivežė daug nuotraukų, net istisų filmų iš Vilniaus ir Kauno. Stukas mano, kad jam leido aplankyti Kauną, ypač Nemuno tvenkinį, dėl to, kad komunistai žinoję, jog jis yra radijo programos direktorius. Mat, grįžęs į Ameriką, galės papasakoti išplūdžiū. Stukui, kaip ir jo draugui, Nemuno tvenkinys Kaune padaręs didelį įspūdį.

Būdamas Gedimino pilies kalne, Stukas nepamiršo pasiimti lietuviškos žemės, kuria jis apdovanojo savo draugus Amerikoje.

Stukas su savo draugu Lietuvoje išbuvo savaitę ir vieną dieną. Paskutinę dieną, teisingiau parą, jiedu praleido Kaune.

Januškevičius...

(Atkelta iš 1 psl.)

bėjo ir rašė, be savo gimtosios kalbos, rusiškai, vokiškai, lenkiškai, pranciūziškai, lotyniškai, graikiškai ir žydų kalba. Jis bendradarbiavo rusų, vokiečių, lenkų ir, žinoma, lietuvių spaudoje. Jau šio amžiaus pradžioje (1902) jis lenkiškai kalbantiesiems lietuviams paruošė "Gramatyka litewska początkowa," eilę metų tvarkė rusų ir lenkų skyrių Herderio enciklopedijoje. Visą gyvenimą buvo mokytojas gimnazijose. Net paskutiniomis tremties metais, Vokietijoje, jis vadovavo lietuvių gimnazijai. Dar nepriklausomoje Lietuvoje jis parašė ir išleido Lotynų kalbos etimologiją, be to, išvertė Šilerio ir kitų klasikų veikalus. Be pedagoginio ir mokslinio bei spaudos darbo, velionis nebuvo svetima ir visuomeninė veikla.

Nežinrind savo gیلlos senatvės, velionis iki paskutinės savo gyvenimo dienos buvo judrus ir kupinas naujų sumanymų. Žinodamas, kad Vienybė ruošiasi savo deimantiniam jubiliejui, dr. J. Januškevičius žadėjo parašyti straipsnį tam jubiliejiniam laikraščio numeriui ir dalyvauti minėjimo iškilmėse, kurios būtų įvykusios jo šimtojo gimtadienio išvakarėse. Bet jis tos dienos, deju, nesulaukė. Mirusiojo kūnas, laidotojui Mykolui Bigeniui tvarkant, pereitą pirmadienį, balandžio 25, buvo palydėtas į Philadelphiaus lietuvių Šv. Kazimiero bažnyčią gedulingoms pamokdoms, o vėliau, artimiesiems, giminėms bei draugams dalyvaujant, į Šv. Petro kapus, Riverside, N. J.

Velionis paliko žmoną Bronę, buvusią Poželaite, dukterį Pajautą Ivašauskienę su vyru, Brooklyne, sūnų Algirdą su žmona, Riverside, N. J. ir dvi seseris, Aldoną Markulienę ir Birutę Paulionienę, Lietuvoje.

Tarp laidotuvių dalyvių paskleistose kortelėse (su Muriello Dievo Motinos paveikslu) buvo išspausdinti šie žodžiai:

"Ir amžinoji žviesa tegul jam šviečia."

JUOZAS TYSLIAVA

DR. J. JANUŠKEVIČIUI MIRUS

jo žmonai p. Januškevičienei, dukterei, sūnui, žentui ir anūkams

reiškiamo nuoširdi užuojauta.

TREIMANŲ IR KRYŽEVIČIŲ ŠEIMOS

DR. J. JANUŠKEVIČIUI MIRUS

p. Januškevičienei ir p. Ivašauskų šeimai reiškiamame gilią užuojautą.

A. DANŪNIENĖ
D. ir L. SEMAŠKOS

CELEBRATING OUR
100th ANNIVERSARY
Latest dividends declared

3 3/4%

Total quarterly dividend on balances maintained for two or more years (3 1/2% regular plus 1/4% special)

3 1/2%

Regular quarterly dividend FROM DAY OF DEPOSIT COMPOUNDED QUARTERLY
Open an account at either office. Come in -- write -- or telephone.

EASTERN PARKWAY OFFICE:
539 Eastern Parkway at Nostrand Ave.
Mon. to Fri. 9 A. M. - 3 P. M.
Monday evenings 5 P. M. to 8 P. M.
P. President 3-7000

BROADWAY OFFICE:
135 Broadway at Bedford Ave.
Tues. to Fri. 9 A. M. - 3 P. M.
Monday 9 A. M. - 7 P. M.
STagg 2-6676

Brooklyn, New York

THE *Kings County*
SAVINGS BANK

1860-----1960

A Century of Service to Savers
Member Federal Deposit Insurance Corporation

Veidai ir vardai...

DEŠINĖJE: Dalis svečių perėitą sekmdienį New Yorke Ivykusiame Lietuvių Moterų Atstovybės klubo Atvelykio pobuvyje: Iš kairės i dešine: Prekeris, Sidzikauskas, Kačinskienė, inž. Okūnis, Kersnauskaitė.

Atvelykio pobuvyje buvo ir labai rimtų pokalbių. Vienas iš tokių - tarp dr. Giedrikienės ir ministerio Sidzikausko...

V. Maželio nuotraukos

DEŠINĖJE: Muzikas Alonsas-Mikulskis Ciurlionio ansamblio vadovas, kuris su savo ansambliu ir solistais dalyvaus Maironio Seštadienišės Iltuanistikos mokyklos koncerte, gegužės 21 d., Academy of Music salėje, Brooklyne.

DEŠINĖJE: (apačioje) Sportinių Zaidynių Varžybinė Komisija. Iš kairės i d. Garunkšis, Daukša, Endriukaiytė, Bagdžiūnas, Klivėčka, Lapurka ir Staknys.

APACIOJE: Kai perėitą savaitę Stukas su Kruegeriu sugrižo iš Europos, tai jiems sutikti Valaičių svetainėje įvyko naktipiečiai. Sėdi: Ad. Kavallauskienė, Jokūbo Stuko tėvai, Jokūbas ir Morta, ir Elmer Krueger. Stovi (viduryje) Stukas su savo draugais bei Rūtos ansamblio nariais. Ju tarpe: Venckienė, Valaitis, muzikas Kačanauskas, rašytojas P. Jurkus, L. Stukas, O. Skurvydienė, O. Klimauskienė, Diržiai, Pociai, ir kiti.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

VIRŠUJE: Perėitą savaitę Philadelphijoje, Convention Hall, buvo atidaryta Tarptautinio Instituto 33 tautų mugė, kurioje lietuviai turėjo savo skyrių. Nuotraukoje: dailininkas Petras Vaskys ir Sofija Romanauskienė.

GEMA KREIVENAITE ir 1616 Lietuvos skyriuje, 33 tautų mugėje, surengtoje Tarptautinio Instituto, Philadelphijoje.

V. Gruzdžio nuotraukos

KAIRĖJE: BRONĖ IMPULVIČIENĖ su savo darbo 1616 Tarptautinio Instituto 33 tautų mugės Lietuvos skyriuje, Philadelphijoje.

SIMTAMECIO

DR. J. JANUŠKEVIČIUS

ATSIMINIMAI

Dr. J. Januškevičius su marčia Herta ir sūnum Algirdu, Riverside, N. J. porą mėne sių prieš mirtį. J. Zablieskio nuotr.

Tėsiųs

Butą gavau lengvai. Susipažinęs su jaunimo organizacijos kapelionu, per jo tarpininkavimą, gavau kambarį Bairo šeimoje, kuri turėjo du sūnus. Jų vienas buvo dvasinėje seminarijoje, o kitas lankė universitetą. Vokietijos klierikai, neturį subdiakono šventimų, karo metu turėjo stoti į kariuomenę. Karui pasibaigus, jie grįžo į seminarijas toliau tęsti mokslą. Kalkurie jų buvo lotynu ir graikų kalbas gerokai primirę. Man buvo pavesta užpildyti susidariusias spragas. Seminarijoje buvo du lietuviai, kurie baigdami teologijos studijas, turėjo įteikti disertaciją filosofinio turinio. Kadangi jie vokiečių kalbos gerai nemokėjo, filosofijos profesorius leido tą darbą atlikti lietuvių kalba. Aš jas turėjau išversti į vokiečių kalbą.

Kai Bamberge atsirado rusų kariuomenė, mano butą reikėjo užleisti rusų karininkams, ir man teko patalpos įteikti kitur. Radau kambarį pas našlę Mueller kurios sūnus buvo ką tik sugrįžęs iš karo lauko. Jo galva buvo sužeista, ir jis tegalėdavo ištarti žodžius, tik praleidęs minutę ar dvi.

Is Bambergo išsikraustėme į Garmisch Partenkirchen, kur buvo įsteigta lietuvių dr. J. Basanavičiaus vardo gimnazija. Jos direktorium buvo Tamulionis. Keičiant tremtiniais būstinėmis, reikėjo ir gimnazijai sekti jų keliu. Tad ir mes persikėlėme į Mittenwaldą. Čia teko man Tamulionio vieta užimti. Gailiausia, gimnazija atsidūrė Bavarijos sostinėje Miunchene, kur 1944 m. pavasarį išleidžiau 5 abiturientus. Tremties laiku Vokietijoje buvo įsisteigusios kelios lietuvių gimnazijos. Didžiausią mokinių skaičių turėjo Hanau gimnazija. Tų gimnazijų vadovybė buvo renkama ten gyvenančių tėvų.

Kadangi švietimo ministerijos nebuvo, atsirado kaip "deus ex machina" lietuvių būrelis, kuris uzurpavo šv. ministerijos kompetenciją ir tvirtindavo įteikiamus abiturientams atestatus. Kai kurių gimnazijų vadovybės siūsdavo tai "tariamai" šv. ministerijai "atestatus tvirtinti. Ir mano vedamos gimnazijos tėvai buvo nuomonės, kad atestatai būtų pasiūsti jiems, bet aš būčiau save laikęs naiviu, jei būčiau pripažinęs tą įstaigą kaip kompetetingą, nes ji neturėjo jokios juridinės galios. Man žinoma, kad visi baigusieji dr. J. Basanavičiaus vardo gimnaziją be jokių kliūčių toliau tęsė aukštąjį mokslą universitetuose, juos sėkmingai baigdami. Dėstydamas pamokas Bambergo dvasinėje seminarijoje, susipažinau su Bambergo arkivyskupu dr. J. Kolb ir uni-

versiteto profesoriais. Ypač glaudus ryšis mane jungė su dr. L. Fischer, penkių tomų "Fatimos" autorium. Jam tarpininkaujant, turėjo man universitete paskirti docento katedrą. Todėl aš buvau nutaręs palikti Vokietijoje, bet emigracijos vadovybė neskyrė šeimų (kuria teise?) ir man reikėjo volens nolens pasiaukoti.

Taip 1948 m. rugsėjo 6 d. sėdau su žmona ir dukterim į Jungtinių Amerikos Valstybių laivą General Muir, kad pasiečiau New Yorką. Tas laivas buvo pastatytas lietuvių inžinierio Balčiūno. Man teko su Balčiūnu kalbėti laive. Kelionėje per Atlantą visą laiką plaukėme per audrą, kuri sustiprėjo ypač paskutinėmis dienomis. Masė keleivių sirgo jūros liga, bet manęs tas nepalietė. Būčiau buvęs geriausioji nuotaikoj, jei ne žmona ir dukterė būtų taip kentėjusios.

Rugsėjo 16 d. įplaukėme į New Yorko uostą. Čia teko man tuojau patirti marčios ir sūnaus bei kitų lietuvių

geras širdis. Jų tarpe pasirodė ponia O. Valaitienė su kitom merginom, kurios, rodos, varžėsi patarnauti kuo nors naujai atvykusiems į svetimą krastą. Kiekviena klausinėjo, kuo gali padėti. Netrukus atvyko ir kan. J. Končius, kuris muitinės pareigūnams aiškino ateivių padėti.

Marti ir sūnus buvo atvykę p. Urbono automobiliu, kad mus visus nugalbentų be vargo į Riverside, N. J. Tas miestelis prieš 100 metų įkurtas 16 vokiečių katalikų. Pavadinę naują gyvenvietę Progress, naujakuriai pradėjo rūpintis visa kuo, kas priklauso normaliam visuomenės gyvenimui. Kaip katalikai, pirmoje vietoje pastatydino mažą bažnyčią Šv. Petro garbei. Neturėdami dar savo dvasios vado, jie pasikviesdavo iš Burlingtono kunigą. Bet ilginiui, kai naujakurių skaičius žymiai išaugo, Šv. Petro parapija turėjo jau puikią mūrinę bažnyčią ir mokyklą. Dvasiniais reikalais rūpinosi vienuoliai, kurie ir dabar tą darbą tebetęsia. Mokyklos reikalus tvarkė seserys pranciškiečių. Visos apeigos buvo atliekamos vokiečių kalba. Tačiau ir karšti vokiečių tautos sūnūs neapsigynė nuo amerikoniškos dvasios ir prieš 25 metus turėjo savo gimtąją kalbą pakeisti anglų kalba. Dabar nei kunigai, nei parapijiečiai vokiškai nebemoka. Ir miestelis nuo kurio laiko vadinamas Riverside. Dar yra miestelio įkūrėjų palikuonių, bet jie benešioja tik vokišką pavardę. Nesunku išpėti, kokios tautybės yra Winkelspecht, Taubel, Schiller

etc. šeimos.

Antrą katalikų parapiją sudaro lenkai, susibūrę į Šv. Kazimiero bažnyčią. Lenkai, atsiradę vėliau, neturėjo savo bažnyčios ir rinkdavosi pamaldom vieno fabriko salėje. Bet prieš 30 metų jie pasistatė bažnyčią ir parapijos mokyklą. Šv. Kazimiero bažnyčioje pamokslai dar sakomi lenkiškai ir angliskai, mokykloje tačiau nieko lenkiško nebeliko. Prieš keletą metų mokiniai dar galėjo atskirai mokytis lenkų kalbos, bet pritrūkus norinčių mokytis lenkiškai, atskiros pamokos buvo likviduotos.

Yra ir visuomenės išlaikoma High School, kurią lankė keletas lietuvių vaikų. Lankydamas Šv. Petro bažnyčią, ir matydamas high school mokinius, paklausiau, ar nėra jų tarpe lietuvių. Pasirodęs vienas pasisakė esąs lietuvis Kasparaitis, mokykloje įsiregistravęs kaip Kasparite. Lietuviškai jau nebemokąs.

Atvažiuavęs į Riverside, N. J. aplankiau kartą jo senelį Antaną Kasparaitį, kuris mirė po keleto dienų. Jis buvo prieš keliasdešimt metų atvykęs į Ameriką, prumeruodavo lietuviškus laikraščius ir pirkdavo lietuviškų knygų. Jo sūnus kalba lietuviškai, bet vaikaičiai jau nė žodžio nemoka. Apskritai, neteko susitikti su tokia šeima, kurios trečioji karta mokėtų senelių kalbą. Gyvendamas Europoje, aplankiau įvairius kraštus, ir sutikau daugelio tautybių žmonių, jų tarpe ir vokiečių.

Bus daugiau

V. Gruzdzio nuotrauka

Dr. J. Januškevičius karste, M. Bigenio laidojimo įstaigoje, Philadelphijoje.

KAIP GRAIKAI PAVELDĖJO FINIKIEČIŲ RAŠMENIS

Tesinys

1. ACHAJAI IR DORĖNAI
Tuo tarpu, kai Artimuosiuose bei Viduriniuosiuose Rytuose kilo ir žlugo imperijos bei civilizacijos viena po kitos, Europos žemyno miškuose viešpatavo priešistorinė tamsa. Tik Artimųjų Rytų kalmynė - Krėtos sala ir jos iki šiol paslapties gaubiamą rasę buvo sukūrusi Egėjo salose ir Peloponese civilizacija, galinčia lygintis (bent savo prabangiškumu) su to meto Egipto civilizacija.

Savaiame aišku, Krėta turėjo ir savo rašto sistemą, vadinamą "Krėtos skiemeninį raštą."

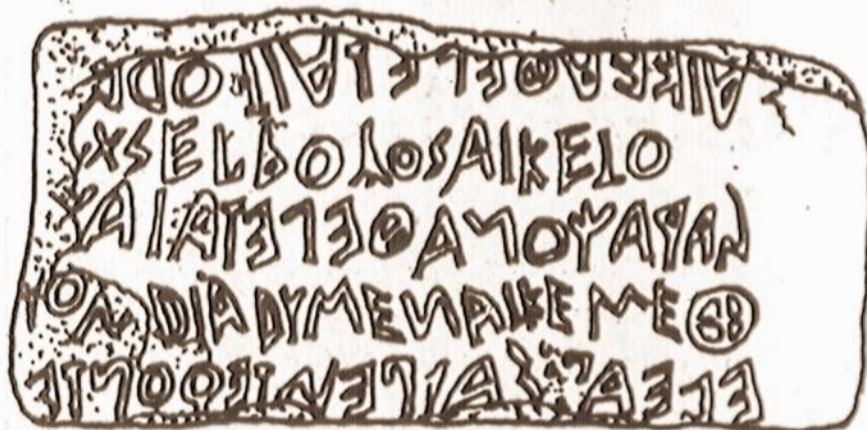
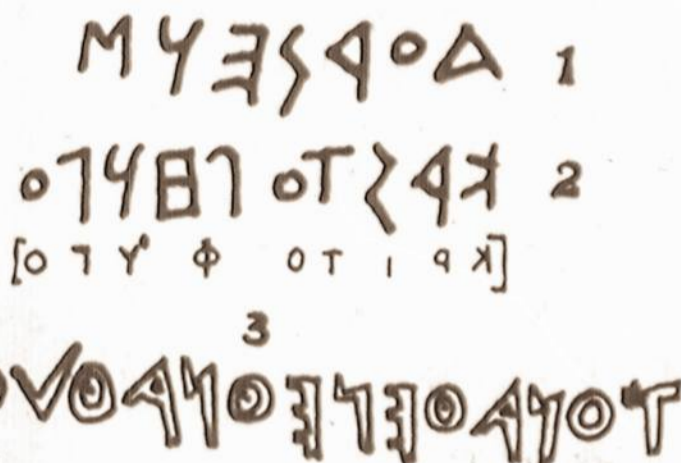
Tarp 14 ir 13 š. pr. K. į Balkanų pusiasalį ir Egėjo salas ėmė plūsti graikų rasės giminės, achajai, kurie Krėtos imperiją pamažu perėmė ir savo rankas ir ant Krėtos civilizacijos palikimo sukūrė Mikėnų civilizaciją; jie naudojo, bent tam tikrą laiką, ir senąjį Krėtos raštą, nors jis graikiškai kalbai ir nevisai tiko.

Be Geležies amžius (11 š. pr. K.) atplukdė į Graikiją naują graikiškų giminų bangą - dorėnus, kurie Krėtos bei Mikėnų civilizaciją visiškai sugriovė. Graikų šalyje užviešpatavo pirkliai. Santykiai tarp jų užsimezgė, nes karingieji graikai gavo iš finikiečių pirkti gerų ginklų savo piratiškiems žygiams.

Drauge su ginklais, šie smalsaus ir veiklaus proto graikų barbarai pasiskolino ar stačiai pasisavino ir finikiečių raidyną.

Kadangi tiek ankstesnieji, tiek atsikėlusieji vėliau graikai buvo labai susiskaldę ir sukūrė daugybę nepriklausomų miestų - valstybių salose ir Balkanų pusiasalyje, tai dabar nustatyti finikietiško raidyno perėmimo laiką labai sunku, tačiau neabejojama, kad tai įvyko tarp 11 ir 9 š. pr. K. Lygiai neįmanoma nustatyti ir kuri graikų sala ar šalis pirmiausia "išmoko rašyti". Graikų padavimas tačiau šio svarbaus įvykio vieta laiko mažą Thėros salą, esančią pietinėje Egėjo salyno daly-

BREŽ. 9. SENIAUSIEJI GRAIKŲ IRASAI (iš dešinės į kairę): 1 ir 2 Thėros salos irasai iš 8 ar 7 š. pr. K. Rašymo kryptis ir finikietiška raidžių kilmė aiškiai matyti iš raidžių E, K atsuktų į kairę. 2-me irase pažymėtinos 6 ir 7 raidės iš des. (PH), kurių vietoj klasikiniame raidyne įvesta viena raidė phi. 3-čias irasas, rastas Atėnuose, yra iš 9 (?) ar 8 š. pr. K. Rašyta taipgi iš des. į kairę.

Čia jau matomos pačių graikų sukurtos raidės (ksi ir psi). Pastebėtina ir raidė D, kurios nėra klasikiniame graikų raidyne, bet kuri užtikama kai kuriuose vakarinių graikų raidynuose. Tas gal paaiškina atsiradimą etruskiškos ir lotyniškos šios raidės formos.

BREŽ. 11. ANKSTYVASIS RAŠYMAS IŠ KAIRĖS DEŠINĖN. Tai anksčiau nuotrupa iš maždaug 500 m. pr. K. Keinta į akis raidžių daug dailesnė forma ir tam tikrų raidžių "veido" pasukimas dešinėn (E, P...).

je, į kurią, po ilgo buvimo Finikijoje, sugrįžęs Kadmus parnešė graikams dovaną - finikiečių raides, tiesa, ne visas 22, bet bent 16 iš jų.

Šis padavimas, kaip, pav., ir Trojos padavimas, gali būti, turi ir tikrą istorinį pagrindą, nes graikai savo raidyną vadino "Kadmėia grammata", t. y. "Kadmaus ženklai". Be to, Thėros saloje rasta ir keletas seniausių graikų rašto paminklų iš 8 (ar 9?) š. pr. K. Betgi faktas, kad etruskų raidynas (apie jį bus žemiau), kuris neabejotinai yra sudarytas iš graikiškojo, yra laikomas jau buvusiu 8 ar 9 š. pr. K., duoda pagrindą tvirtinimui, kad graikiško raidyno pradžia bus buvę žymiai ankstesni laikai: daug dabartinių mokslininkų linke jo pradžia laikyti 11-tą š. pr. K.

BREŽ. 10. APGRĘŽTINIS RAŠYMAS (boustrophedon). Tai akmens rašto paminklas iš Lemnos salos (vakarinių graikų) iš 6 š. pr. K. I ir II eilutė reikia skaityti brėžinį apvertus žemyn galva, tuomet I eilutė eina iš kairės dešinėn, II eil. - kairėn, III eil. (brėž. laikant normaliai) vėl kairėn, IV eil. dešinėn ir V eil. kairėn.

Čių ir visų septynių, iš dešinės į kairę (Brėž. 9). Kiek vėliau imta rašyti apgręžtinai (boustrophedon - kaip ariama jaučiais): pirmojoje eilutėje iš dešinės į kairę, paskui atgal į dešinę, paskui vėl į kairę ir tt. (Brėž. 10), bet nuo 500 m. pr. K. jau visur pereita prie rašymo iš kairės į dešinę (Brėž. 11). Rašymo kryptį pakeitęs, ir kai kurių raidžių "veidai" pasisuko iš kairės į dešinę:

iš dešinės į kairę:
Α Β Γ Δ Ε Ζ Η Θ Ι Κ Λ Μ Ν Ξ Ο Π Ρ Σ Τ Φ Χ Ψ Ω
iš kairės į dešinę:
Β Κ Ρ Π Δ Γ; C D F

Seniausių graikų irasų raidės gan grubios formos, ko ir tegalima tikėtis iš tų "Tamsiųjų amžių" laikotarpio, kada pradėjo rodytis graikiškojo meno tik pirmieji daigai, besireiškiantys paprasčiausiomis geometrinėmis formomis.

Ankstyvasis, arba archajiškasis, graikų raidynas įvairiose Graikijos vietose toliau vystėsi ne vienodai raidžių formų, bet labiausia raidžių reikšmių atžvilgiu, kas paaiškinama ne vien dideliu išsisklaidymu, bet gal dar daugiau - bundančio graikų genijais individuališkumo pamėgimu: kiekvienas graikų miestas norėjo turėti savo raidyną. Būtų per sunku visus skirtumus suminėti, bet graikų raidyno vystymesi paprastai skiriamos dvi šakos: Rytinių graikų (jonėnų) ir vakarinių graikų (dorėnų).

Tie skirtumai paaiškės nagrinėjant finikiečių raidyno pritaikymą graikų kalbai. Ji pritaikant, buvo padarytas pirmas ir esminis raidyno papildymas, kuris finikiečių raidyną padarė tarptautiniu, tinkančiu visoms Vakarų kalboms.

Bus daugiau

2. ANKSTYVASIS GRAIKŲ RAIDYNAS

Pirmiausia reikia pabrėžti, kad tie pirmieji graikiškojo rašto kūrėjai perėmė finikiečių raidyną (kaip sakyta, greičiausia ne visą iš karto) jo formos visai nekeisdami: seniausių graikiškų irasų raidžių forma lygiai tokia pat kaip ir finikiečių. Raidžių vardai taipgi palikti finikietiški, t. y. "aleph graikiškai pavadinta alpha, beth - beta, daleth - delta ir tt. Tik vėliau graikai kelių raidžių vardus sukeitė, o įvestoms naujoms raidėms davė jau graikiškus vardus. Raidžių eilė irgi palikta ta pati, ji truputį pasikeitė, kai raidynus įvairiose vietose kiek skirtingai vystant, kai kurios raidės buvo perkeltos į kitą vietą. Pagaliau pradžioje graikų buvo ir rašoma, kaip finikie-

BANGA TELEVISION

VYT ZELENIS, Savininkas
3423 FULTON STREET
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APlegat 7-0349

Parduodama: televizija, radijas, Hi-Fi stereo fonografai, dulkių siurbkliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral ir Motorola aparatams. 40 nuošimčių nuolaidos Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

Taisoma televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 val. vak. Penktadieniais iki 9 v. v.

UNIVERSAL SAVINGS

DABAR MOKA 4 1/4% DIVIDENDO

UŽ APDRAUSTUS ŠERŲ SĄSKAITOS INVESTMENTUS

Užteikite šiandien arba telefonuokite uojau, kad galėtumėte gauti didesnę nuosimty už savo santaupas.

UNIVERSAL SAVINGS & Loan Association

1800 SOUTH HALSTED STREET CHICAGO, ILLINOIS
TELEFONAS: HAYMARKET 1-2028

VISOS TAUPYTOJŲ SĄSKAITOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00

Festival

RESTORANAS IR BARAS
40 EAST 26th STREET
NEW YORK CITY
Telefonas: MU 3-2928

Gerai pietūs ir vakarienė - jaukus baras - salė susirinkimams - vestuvėms ir pobūviams
Gali tilpti 200 žmonių
Lietuviškiams suėjimams.
NEMOKAMAI

VACYS STIPPONIS, Savininkas

White Horse Tavern

BARAS, RESTORANAS IR SALE PRANAS, BRUČAS, Savininkas
Duodami polaidotuviniai pietūs

86-16 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: Virginia 6-9519

Daukantas apie napoleonizmą...

(Atkelta iš 4 psl.)

be, buvęs Laivyno Štabo Rytų Europos Reikalų Skyriaus Viršininkas, ir mano žmona, deja, dabar bebalsė, nes Krasnojarske, centraliniame Sibire. Pažįstas Seimo stenogramų Mn. Pirm. Mirono naujos tuomet vyriausybės deklaraciją, kur nusakyta:

"Lietuva dėkinga savo draugams." Tai buvo Smetonos INICIATYVA. Smetona tris kartus mane nušalino, bet teisybę turiu ginti: jis buvo ryžto - žmogus. Jo klaida, kad neryžtingi ji apsupo...

Gaila, kad lietuviai nemėgsta istorijos. Semia apie savo praeitį žinių iš svetimų kronikų, svetimų istorijų, svetimų memuarų. Pas mus už atsiminimus mus bara. Rašiau, bet ar skelbti - svyruoju. Rusai jūrininkai prašė parašyti jiems apie I-jo Karo kilmą, apie admiralo Nepefino Laivynui vadovavimą. Rašiau. Tarp savų neradau leidėjo, o pats gyvenau figuraliai "be kelnių." Neseniai vienas raudonas man sakė "ubagu gyvenai." Neužsigavau. Mano supratimu, ubagam geriau, kaip valdžios pralobusiam, kaip čia, šitame krašte, neseniai buvo atsitikę.

Daug minčių panašių į mano yra "Kello į Vilnių beįėjus" leidinį, Buenos Aires dar 1934 metais išleista. Siunčiu Tamstai - skaityk tik pabraukta, kad laiko negalėjimui.

Nesu skaitęs Žuko atsiminimų, nes neturiu čionai. Žukas buvo galva. Aš,

atėjęs per Nagevičiaus prievartą į ministerius 1924 m., nieko nenusimanęs apie MŪSŲ KARIUOMENĘ, nes nedalyvavęs Kare dėl Nepriklausomybės, užklausu pulkininko Žuko nuomonės ir jis man parašė specialų vertingą raportą, kurį iki šiol atmenu. Mano nuomone, viršininkas turi pareigą IMTIS ATSAKOMYBĖS ir vykdyti savo jam uždegtą ir prisilmtą privalę IKI MIRČIAI. Štai kas!

"Generolinas" yra žmogui pavojinga liga, nes apakina susirgusį. Būdamas 6 metų, klausiau savo dėdės: "kas yra didesnė - Anglija su visomis kolonijomis ar ŽEMAITIJA BE KOLONIJŲ?" Dabar sumazėjo Anglija, nustoji bemaž visų kolonijų, o žemaičiai po visą pasaulį išsklaidyti pešasi. Štai kur bėda. Mes patys arba save labai mažinam (kaip tauta) arba napoleoninam kaip vienetai - asmenybės! Visi norėtumėm vadovauti, įsakinėti ir kalbam apie DEMOKRATIJA. Man neleido Lietuvoje jaunimo auklėti, nors iš prigimties esu pedagogas ir mokiniai mane myli - lietuviai, vokiečiai, japonikai, argentinukai, lenkiukai, ukrainukai. - Prašau, atvažiuok paviešėti, ir įrodysiu išdidaus teigimo teisybę! O man malonu jiems padėti ir jie žino, jog neįėjau ant jų valdžios, esu jais, jų pažanga ambicingas dėl jų, ne dėl savęs. Tai Lietuvos politikai, duok jiems, Dieve, Sveikatos bei amžiną atsilį,

jokiu būdu negalėjo suprasti. Bet esu patenkintas savo išgyventu gyvenimu, nors esu net už Jūsų Vienybę vyresnis amžiumi.

Atsiprašau, jog senis per daug priplepėjo ir laiko užėmė.

Tamstą visada su susidomėjimu prisimenąs

TEODORAS DAUKANTAS

DALYVAUKIME LOJALUMO PARADE ŠI ŠEŠTADIENĮ

Balandžio 21 d. Atletų klube įvyko New Yorko jaunimo organizacijų atstovų pasitarimas lojalumo parodo reikalais.

Lojalumo paradas, kaip ir kiekvienais metais, vyks penktąją ave. Ši šeštadienį, balandžio 30.

Parodo reikalais rūpinasi komitetas, kurį sudaro: pirm. Algis Šetikas (skautų tunto ir akademikų skautų atstovas), Daiva Audėnaitė (Santara), Dalia Maurkaitė (Korp! Neolituania) ir Petras Vainius (ateitininkai).

Lietuviai renkasi 2:15 val. po pietų 92nd Street ir Madison Avenue.

Visa lietuvių visuomenė prašoma kuo skaitlingiausiai dalyvauti. Pageidaujama, kad moterys ir mergaitės dalyvautų su tautiniais rūbais.

Sporto klubas praneša, kad parodo metu nevyks jokių svarbių rungtynių.

D. A.

INSURANCE

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiems reikalais, federalinių ir valstybinių takų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders),

KREIPTIS

HAVEN REALTY

57-09 JAMAICA AVENUE
Woodhaven, 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 7-4477
Kasdien 9 val. ryto iki 9 v. v.
Sekm. 1 val. p. p. iki 5 v. vak.

Park Florist

MATTHEW MAZEIKA
SAVININKAS

Geles pristatomos i bet kurias pasaulio vietas.

80-15 JAMAICA AVENUE
WOODHAVEN 21, N. Y.
Telefonas: VIRGINIA 9-3112

Visame New Yorke nerasiite gražesnių ir patogesnių salių kaip

GRAND PARADISE

Ką nerengtumėte - koncerta, sokius, vestuves ar prakalbas - salėse gali TILPTI NUO 25 IKI 2000 DALYVIŲ.
L. MOLIN - Reikalų Vedėjas
320 GRAND STREET
Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EVERGREEN 7-1123

FIRE - AUTO - LIABILITY - LIFE

ROBERT F. NARK APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street, Brooklyn 1, N. Y.
Telefonas: MAIN 4-6400
700 Caroline Avenue
N. Valley Stream, N. Y.
Tel. Valley Stream 5-0783

- BULGLARY - COMPENSATION - HEALTH - ACC. - HOUSEHOLD

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADZIUNAS,

Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona
Pyragai vedybiniam ir
kitokiems pokyliams

Patarnavimas sąžiningas ir greitas
36-40 STAGG STREET
BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas: STAGG 2-5938

Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks didelis ar mažas patalsymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS
85-42 WOODHAVEN BOULEVARD

WOODHAVEN, N. Y.
(86th Ave. kampas, prie Jamaica Ave.)
Telefonas: VIRGINIA 6-9683

Gegužės 7 dieną

7:30 VAL. VAK.

FESTIVAL SALĖJE
40 East 26th Street, New Yorke

L. S. T. KORP! NEO-LITHUANIA RUOŠIA

Finis Semetri

Sokiai

Studentai, moksleiviai ir filisteriai kviečiami atsilankyti. Programoje vaišės, staigmenos ir šokiai. GROS GERAS ORKESTRAS.

Įėjimas: Suaugusiems - \$3.00
Studentams bei moksleiviams - \$1.50

LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBAS

(Įkurtas 1903 metais)

SENIAUSIA SPORTO ORGANIZACIJA

BARAS — RESTORANAS — KABARETAS

Jauki salė parengimams

1332 HALSEY STREET BROOKLYN 27, N. Y.
EV 2-9790

LIETUVIŲ NAUJAI ATIDARYTAS
60th STREET BAR

Restoranas - Cocktail Lounge

60-02 COOPER AVE. BROOKLYN 27, N. Y.

(Trikampis: 80th Ave. Cooper Ave. ir 60th St.)

Telefonas: EVERGREEN 2-9086

ALFONSAS VOLODKVICHUS, SAV.

Importuoti ir vietiniai gėrimai

Draugiškas patarnavimas.

CYPRESS BEDDING & MATTRESS CO.

3427 Fulton Street
Brooklyn 8 N. Y.

KAM MOKĖTI BRANGIAU,
JEI GALIMA GAUTI PIGIAU

MŪSŲ KETURIOSE KRAUTUVĖSE NE
TIK DIDŽIAUSIASŲ COVŲ BEI BALDŲ
PASIRINKIMAS, BET TAIP PAT IR
DIDŽIAUSIOS NUOLAIDOS.

SIUNTINIAI SIUNČIAMĖ | SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINA, LIETUVA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA IR KITAS RESPUBLIKAS
Pasinaudok patikimu kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET NEW YORK 11, N. Y. Atdara kasdien nuo 9-6; Sekm. nuo 9-4. Licensed by USSR Tel. CHelsea 3-2583

141 Second Avenue NEW YORK CITY Tel. GRamercy 5-7430

332 Fillmore Ave. BUFFALO 6, N. Y. Tel. MOhawk 2674

39 Raymond Plaza W NEWARK, N. J. Tel. MARket 2-2877

MŪSŲ SKYRIAI

11339 Jos Campau DETROIT 12, MICH. Tel. TOwnsend 9-3980

308 W. Fourth Street BOSTON 27, MASS. Tel. ANDrew 8-5040

132 Franklin Ave. HARTFORD, CONN. Tel. CHapel 6-4724

2134 W. Chicago Avenue CHICAGO 22, ILL. Tel. DIckens 2-8232

632 W. Girard Ave. PHILADELPHIA 23, PA. Tel. WALnut 5-8878

900 Literary Rd. CLEVELAND 13, OHIO Tel. TOwer 1-1461

Mūsų didžiulė ir patikima firma yra patarnavusi tūkstančiams klientų, visus geriausiai patenkindama. Mūsų firma 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 valandų ir adresatą pasiekia per 6 - 7 savaites (oro paštu laike - 12 dieny). Mūsų raštinėse yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies produktų. Prašykite mūsų nemokamo katalogo su visomis informacijomis apie muitą ir persiuntimą.

Send Now For
"STELLA'S
LUCKY STAR"

PRICE: \$5.00
tax included...
no C. O. D.

These beautiful, gold plated, five-point Stars may be worn on a chain as a pendant or on a key ring. A goldfilled chain is given with every "Lucky Star" ordered.

"STELLA'S
LUCKY STAR"

4617 FIFTH AVENUE BROOKLYN 32, NEW YORK
* Reg. U. S. Pat. Off.

BARAS IR RESTORANAS

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas

STIKLINIS BARAS. VIENA GRAŽIAUSIŲ UŽEIGŲ.

273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas: EVergreen 4-9533

A. ŠMAGORIUS, ilgametis
Vienybės skaitytojas, siūnia
linkėjimus iš Floridos.

JOKŪBAS J. STUKAS iš
Lietuvos parvežė daug idomių
nuotraukų, kurių dalis tilps
ateinančios savaitės Vienybėje.

JONAS RŪTENIS parėšė
straipsnį apie Aldonos Augusti-
navičienės paskaitą, skaitytą
Lietuvių Moterų Atstovybės
New Yorko klubo atvelykio po-
būvyje. Rašinys tilps ateinan-
čios savaitės Vienybėje.

Didžiausia paminklų gamybos
įmonė Chicagoje

SAINT CASIMIR MONUMENT CO.

HAROLD E. NELSON
Prezidentas

3914 WEST 111th STREET
CHICAGO, ILLINOIS
(Prie Šv. Kazimiero kapų)

Telefonas: BEdarcrest 3-6335
KALBA LIETUVIŠKAI

TAUTIEČIAI!

Pasinaudokite proga ir pasiūskite dovanų savo ar-
tūmiesiems | LIETUVĄ. Šiam tikslui Jums sąžiningai
ir daug pigiau, negu kur kitur, patarnaus:

LITHUANIAN TRADING COMPANY ATSTOVAS

JONAS DAUGIRDAS

337 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 4-1232, EV 7-4940 Reikalaukite katalogu

D. KLINGA

VERTĖJAS IR TAKSŲ PILDYTOJAS

337 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Telefonas EVergreen 4-1232

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

- PHILADELPHIA, PA. -

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: DEWey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.
Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS Tel. EVergreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON
Direktorius Reikalų Vedėjas.
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVIČIUS, Direktorius

410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. STagg 2-4409

FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.
Vėsinamos Kopyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

VISI ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI ĮSNUOMOJA
AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

LIETUVIAI ADVOKATAI

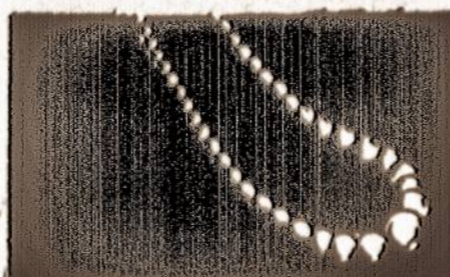
S. Bredis, Jr.

37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)

41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

GINTARAS LIETUVOS AUKSAS

Ivairiausios gintarinės
dovanos vyrams ir moterims
prieinamiausiomis kainomis.

Užsakoma per paštą.
AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

Jackson Heights, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekiamas: auto iki 31
Ave. Northern Blvd. IND
subway iki Roosevelt Av.
IRT iki 74 St. Post Bus
iki 31 Avenue.

Winter Garden Tavern Inc.

VYTAUTAS BELECKAS
Savininkas

1883 MADISON STREET
BROOKLYN 27, N. Y.
(Ridgewood)
Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms
pramogoms. Geriausias lietuviškas
maistas prieinamomis kainomis.
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Arlington RESTAURANT

LIETUVIŠKAS MAISTAS
COCKTAIL LOUNGE, DINING, DANCING, CATERING
HALL FOR ALL OCCASIONS
385 ARLINGTON AVENUE at HALE AVENUE
Under BMT Jamaica Line - Norwood Avenue Station
Phone: TAYlor 7-9842 ONA ir JONAS VALAIČIAI

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

VIENYBĖ

D. PENIKAS, LB New Yorko apygardos pirmininkas, praneša, kad ir šiemet Fordham universitete veiks liuanistinis semestras. Stambiausias šių liuanistikos kursų rėmėjas ir šiemet bus dr. J. Kazicko ir dr. J. K. Valiūno vadovaujama Neris bendrovė.

IRENA VAKSELYTĖ, J. Tysliava, Jr. ir Algis Starolis vadovaus Korp. Neo-Lithuania pramogos programai, gegužės 7 d. Festival salėje, New Yorke.

Z. STEPONAVIČIUS, pereinęs savaitės Vienybėje rašęs apie "atsarginės tėvynės" steigimą, žemės užpirkimo reikalais išvyko į New Hampshire valstybę. Steponavičius Lietuvoje buvo advokatas ir kurį laiką ėjo teisėjo pareigas. Dabar jis yra stambios statybinės firmos savininkas Stamford, Conn.

APAČIOJE: KINGS COUNTY SAVINGS BANKS, kuris skelbiasi kiekviename Vienybės numeryje, šiais metais švenčia savo šimtmečio sukaktį. Nuotraukoje — banko valdytojų taryba: (sėdi iš kairės į dešinę) Dr. Joseph Tenopyr, Winthrop Taylor, Charles F. H. Brau, banko prezidentas, Charles D. Behrens, tarybos pirmininkas. Stovi: (iš kairės į dešinę) James B. Crane, Bernhard K. Schaefer, William J. Blanken, Jr., William R. Donaldson, George H. Dayton, William J. Ahern, Frederick H. Quell, Donald G. C. Sinclair, Everett M. Clark, Carl J. Neumann. Ryšium su šimtmečio sukaktimi, Kings County Savings Bankas gavo JAV prezidento Eisenhowerio sveikinimo telegramą.

Pavasarinis koncertas

Rūtos Ansamblio pavasarinis koncertas įvyks šestadienį, gegužės 7, 7 val. vak. Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth, N. J.

Programoje įdomi meninė dalis, kurią išpildys Rūtos ansamblis, diriguojant muz. Alg. Kačanauskui ir tautinių šokių grupė, vedama J. Matulaitienės.

Be to, Jokūbas J. Stukas, keliauęs po pasaulį ir viešėjęs Lietuvoje, pasidalins išpildžiais su koncerto dalyviais.

Po koncerto bus šokiai ir bufetas su užkandžiais.

O. SK.

V. Maželio nuotrauka

VIRŠUJE: Vaizdas iš Moterų Atstovybės New Yorko Klubo Atvelykio parengimo. Nuotraukoje: dr. Giedrikenė, V. Jonuškaitė, A. Augustinavičienė, (skaičiusi paskaitą), J. Garšve, dr. H. Montvilienė, I. Dilienė ir kiti.

DEŠINĖJE: Jokūbas J. Stukas ir jo draugas, pramonininkas Elmer Krueger, su sauja žemių, kurias jiedu parsivežė nuo Gedimino pilies kalno Vilniuje.

J. Tysliavos, Jr. nuotrauka

SANDROS ČIPKUVIENĖS, dailininkės, darbų paroda atidaroma gegužės 1 d. Almaus meno galerijoje, Great Necke. Paroda tęsis iki gegužės 15 d. Atdara kasdien, išskyrus pirmadienius, nuo 2 iki 5 v. p. p.

